

УДК 81'373.611.2:81'367:81'28=111

DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2025.855-856.166-174>**LIGHT LEXEMES IN FRANK PERETTI'S NOVEL *THE VISITATION*:
STRUCTURAL AND SEMANTIC CHARACTERISTICS****ЛЕКСЕМИ СВІТЛА У РОМАНІ Ф. ПЕРЕТТІ *ВІЗИТ*:
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ****Анелія ПОЛЬЩАК**

кандидат філологічних наук,
асистент кафедри методики викладання
української та іноземних мов і літератур,
Навчально-науковий інститут філології
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
polshchakaneliya9@gmail.com
<https://orcid.org/my-orcid?orcid=0009-0007-9363-0843>

*The article provides a comprehensive analysis of linguistic means denoting light phenomena in Frank Peretti's novel *The Visitation*. The aim of the study is to identify and describe the lexico-semantic, morphological, and syntactic features of light-related lexemes in the literary text. The material consists of occurrences of such units as light, lantern, lamp, glow and their derivatives, which are investigated in terms of frequency, distribution, and functional diversity.*

The methodology combines both quantitative and qualitative approaches. The study applies methods of lexico-semantic grouping, component analysis, morphological examination, and syntactic contextual analysis. Such an approach makes it possible to trace how different linguistic forms represent semantic nuances, stylistic functions, and symbolic meanings of the image of light in narrative contexts.

The findings reveal that light lexemes in the novel perform multifunctional roles: from establishing spatial and temporal coordinates of the fictional world to shaping symbolic and emotionally expressive layers of meaning. The analysis also demonstrates that morphological flexibility (the ability to function as both nouns and verbs) enables the author to vary descriptive strategies and enrich the dynamic texture of narration.

The conclusions suggest that light-related lexemes in Peretti's prose not only enhance imagery and atmosphere but also acquire a deeper symbolic dimension, often linked with revelation, truth, or spiritual struggle. Thus, the research confirms the significant role of lexical choices in constructing thematic motifs and opens perspectives for further exploration of the semantics of light in modern English prose.

Keywords: *semantics of light, stylistic function, literary discourse, symbolism, linguistic imagery.*

У статті здійснено структурно-семантичний аналіз мовних засобів, що позначають світлові явища у романі Ф. Перетті «Візит». Вибір роману Ф. Перетті «Візит» зумовлений його глибокою символікою та насиченістю лексемами світла, що відображають боротьбу добра і зла, віри та сумніву. Твір є показовим прикладом

Польщак А. Лексеми світла у романі Ф. Перетті *ВІЗИТ*: структурно-семантичні характеристики. Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія. Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. Вип. 855-856. С. 166-174. DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2025.855-856.166-174>.

сучасного релігійного письма, у якому світло набуває як фізичного, так і метафоричного значення. Це робить роман придатним для структурно-семантичного аналізу лексем, що формують морально-філософську й духовну концепцію твору.

Метою дослідження є виявлення та опис лексико-семантичних, морфологічних і синтаксичних особливостей функціонування лексем, пов'язаних зі світлом, у структурі художнього тексту. Методологія базується на комплексному поєднанні кількісного та якісного аналізу. Використано методи лексико-семантичного групування, морфологічної характеристики та синтаксичного контекстуального аналізу, що дозволяє простежити, як різні мовні форми відображають семантичні відтінки, стилістичні функції та емоційну забарвленість образу світла.

Результати дослідження показали, що лексеми світла виконують багатофункціональну роль: вони формують атмосферу, підкреслюють психологічний стан персонажів та несуть символічне навантаження, пов'язане з духовними або моральними аспектами твору. Морфологічна гнучкість світлових лексем (їхнє функціонування як іменників, прикметників чи дієслів) дозволяє авторові варіювати динаміку описів та ефективно впливати на емоційний тон тексту.

Встановлено, що лексеми світла у романі Ф. Перетті не лише забезпечують образність і створюють атмосферу, але й виконують важливу сюжетотворчу роль, інтегруючи естетичну, символічну та психологічну площину художнього світу. Перспективи подальших досліджень вбачаються у зіставному аналізі лексем на позначення світла в текстах інших сучасних англомовних письменників; у поглибленому когнітивно-семантичному розгляді концепту світла в художній прозі; а також у застосуванні корпусних і статистичних методів для вивчення типових колокацій і дискурсивних моделей у масштабних літературних корпусах.

Ключові слова: семантика світла, стилістична функція, художній текст, символіка, мовна репрезентація.

I. ВСТУП

Сучасна лінгвістика, зокрема, дослідження в царині аналізу кластеризації авторських текстів у векторному просторі семантичних полів, приділяє значну увагу дослідженню художнього тексту як складної багаторівневої системи, у якій мова виконує не лише комунікативну, а й естетичну та символічну функції (Pavlyshenko, 2012). Вивчення лексичної бази як стисненої мовної моделі світу підтверджує, що вибір слів у художньому тексті формує систему взаємопов'язаних елементів, які виконують естетичну та символічну функції (Buk, 2009). Одним із важливих аспектів такого аналізу є вивчення лексем, що формують образність, визначають семантичні домінанти твору та відображають авторську інтенцію. Особливої уваги заслуговує група слів, пов'язаних зі світлом, адже вони традиційно виступають носіями символіки, емоційності та метафоричності у художньому дискурсі (Riesgo, 2025).

Актуальність дослідження зумовлена зростанням інтересу сучасної лінгвістики до семантики художнього тексту, а також необхідністю детального опису мовних засобів, що беруть участь у створенні художньої образності. У романі Ф. Перетті *Vizit* лексеми світла виконують багатофункціональну роль: вони не лише позначають фізичне явище, а й відтворюють духовні пошуки персонажів, слугують засобом символічного протиставлення добра і зла, істини й оманливості. Наукова новизна роботи полягає у виявленні особливостей використання образів світла та їх словесного втілення, зокрема алюзій на біблійні образи світла та висвітленні того, як Ф. Перетті рефункціоналізує їх у сучасному контексті.

Проблематика семантичної репрезентації світлових образів у художньому тексті посідає важливе місце в сучасній лінгвістиці, оскільки лексеми світла виконують не лише номінативну, а й концептуально-символічну функцію. Їхнє вивчення дає змогу виявити закономірності творення художнього сенсу, когнітивні моделі та аксіологічні домінанти індивідуально-авторського стилю.

У монографії Т. Єщенко *Текстово-антропоцентричний вимір метафори українських поетів* визначено, що метафора виступає універсальним механізмом концептуалізації досвіду й естетичного осмислення дійсності. Авторка підкреслює, що метафори світла структурують художній простір, створюючи опозиції “світло – темрява”, “життя – смерть”, “істина – омана”. Такі метафори формують ціннісне ядро тексту, що особливо релевантно для творчості Ф. Перетті, у якого образи світла виконують духовно-етичну функцію та виступають символами віри й прозріння.

І. Шайнер (2021) у статті «Основні риси лексико-семантичного простору британських художніх прозових текстів на військову тематику початку ХХІ століття» пропонує аналіз семантичних полів як системи взаємопов’язаних лексичних одиниць. Дослідник наголошує, що виявлення структурних відношень між елементами поля дозволяє розкрити приховані семантичні домінанти тексту. Цей підхід продуктивний для нашої розвідки, оскільки світлові лексеми у Ф. Перетті – *light, glow, shine* – також утворюють цілісне семантичне поле, що моделює опозицію добра і зла.

Дослідження Л. Юлдашевої (2016; 2018) зосереджені на семантико-стилістичних і прагматичних особливостях мовної гри у художньому тексті. У статті «Семантико-стилістичне явище мовної гри в заголовках сучасних творів» (2016) та в дисертації «Структурно-семантичні та прагматичні особливості заголовків художніх творів кінця ХХ – початку ХХІ ст.» (2018) дослідниця підкреслює, що мовна гра є інструментом створення багаторівневих значень, коли лексема набуває додаткових асоціативних нашарувань. Для аналізу твору Ф. Перетті це важливо, адже лексеми світла в його романі мають не лише пряме, а й метафоричне, іноді іронічне або релігійно-алегоричне наповнення.

Отже, узагальнення попередніх досліджень дозволяє окреслити кілька ключових теоретичних орієнтирів. По-перше, метафоричність світлової лексики (Єщенко, 2001) формує ціннісну опозицію добра і зла. По-друге, структурно-семантичний аналіз лексико-семантичного поля (Шайнер, 2021) дає змогу простежити системні зв’язки між одиницями, що реалізують цей концепт. По-третє, когнітивно-прагматичний підхід до асоціативного забарвлення (Юлдашева, 2016) відкриває перспективу розуміння лексем світла як елементів смислової гри та художнього коду.

Таким чином, у межах сучасної лінгвістики простежується тенденція до комплексного тлумачення лексем світла як поліфункціональних одиниць, що поєднують семантичний, когнітивний, емоційно-оцінний і символічний виміри. Для роману Ф. Перетті «*Vizum*» це означає, що світлові образи не лише позначають фізичне явище, а й виконують роль духовно-смислових маркерів, які структурують художній світ твору.

Мета статті полягає у визначенні структурно-семантичних особливостей лексем, пов’язаних зі світлом, у романі Ф. Перетті *Vizum*. Завданнями дослідження є:

1. виокремити основні групи лексем світла у тексті;
2. з’ясувати їхні лексико-семантичні відтінки та стилістичні функції;
3. простежити морфологічні та синтаксичні особливості їхнього вживання;
4. окреслити символічні та наративні функції лексем світла у творі.

Методи дослідження. Дослідження лексем світла у романі Ф. Перетті *Vizum* поєднує теоретико-методологічний та емпіричний підходи. Теоретична основа спирається на лексикологію та стилістику. Використано компонентний аналіз для розкладання семантичного значення кожної лексеми на основне, додаткові відтінки та конотації, а також оцінки стилістичних і символічних функцій у тексті.

Емпірична частина базується на текстовому корпусі роману. Процедура включала:

1. виділення лексем світла (*light, lantern, lamp, glow, glimmer, shine, beam*) та їх похідних;
2. підрахунок частотності вживання та визначення контекстів;

3. аналіз морфологічних форм і синтаксичних позицій;
4. групування лексем за семантичними та функціональними ознаками (тривке/слабке світло, символічне/реалістичне).

Поєднання цих підходів дозволяє описати структурно-семантичні характеристики лексем, простежити їхню роль у наративі та символічне навантаження у романі.

II. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

У романі Ф. Перетті «Візит» особливу роль відіграє семантичне поле «світла», яке виконує не лише описову, а й концептуально-символічну функцію. Під семантичним полем ми розуміємо «сукупність лексичних одиниць, об'єднаних спільністю змісту і тематичного ряду, яка відображає понятійну, предметну чи функціональну подібність означуваних явищ, вказує на смисловий, змістовий комплекс окремої однозначної чи багатозначної лексеми, слова, лексико-семантичної групи» (Літературознавча енциклопедія, 2007).

Текст насичений лексемами, що позначають або стосуються світла / освітлення: *light*, *lamp* (9), *lantern* (1), *glow* ((12) + *glowing* (4)), *glimmer* (2), *shine* ((6)+ *shining* (3)), *beam* (7) – коли йдеться про ефекти світла, у тому числі, від надприродного явища, *flash* (35) / *flare* (2) – використано в образному сенсі або в сцені з освітленням, блискавками, камерним світлом тощо.

Водночас у семантичному полі світла в романі Перетті «Візит» особливо виділяється лексема *light*, котра вживається понад 100 разів у різних морфологічних і семантичних варіантах.

Ведучи мову про словотворчі варіанти та сполучуваність, відзначимо, що лексема *light* вживається не лише у своїй початковій, однокореневій «голій» формі, а й у формі складених іменників (*sunlight* (6 разів вжито у романі), *candlelight* (1), *daylight* (2), *spotlight* (1), *flashlight* (5), *headlight* (9), *floodlight* (12), *penlight* (1)), іменника-деривату (*lightning*, 2), дієслів (*to light up* (1), *to lighten* (1), *to enlighten* (1), прикметників (*enlightened* (1), *lighted*, *lightning* (2, вірніше, дієприкметник), *lit*, *delighted*). Це пов'язано із тим, що слово *light* в англійській має високу дериваційну продуктивність і розгалужену полісемію.

Лексема *light* та її похідні у прямому, фізичному значенні («світло як фізичне явище») позначає природне або штучне освітлення; це найпростіший денотативний рівень: фізичне світло, яке робить видимими предмети. Синтаксично слово як правило функціонує як іменник у позиції підмета чи додатка, часто з уточненням (*sunlight*, *daylight*, *candlelight*, *spotlight*) (“he stepped into a beam of sunlight coming through a stained-glass window” (Peretti, 1999, ch. 1), “Sunlight from another window brought out a tiny sparkle in the corners of the eyes” (Peretti, 1999, ch. 1), “There was barely enough light to see it” (Peretti, 1999, ch. 28)).

Коли лексема *light* позначає технічні та побутові джерела світла, вона уживається у вузькому технічному значенні – як прилад чи пристрій (*bulb*, *lighter*, *headlights*, *flashlight*). Це конкретизоване лексико-семантичне поле, пов'язане з матеріальним світом і технологіями (“I could see a light bulb coming on...” (Peretti, 1999, ch. 1), “She grabbed her pack and her lighter and started pulling down smoke...” (Peretti, 1999, ch. 6)).

Цікавішим є метафоричне та когнітивне значення («світло = знання, розуміння») цієї лексеми. Тут *light* переноситься в сферу абстрактного мислення: це метафора інтелекту, знань, розуміння, істини (“I'd shaved perhaps twice ... in light of the fact that I was a wreck” (Peretti, 1999, ch. 1), “we could interpret that vision in a better light” (Peretti, 1999, ch. 9)).

Найцікавішим і найбільш конгеніальним у творі та його задумі є використання цієї лексеми у релігійно-духовному дискурсі («світло = божественна істина») (“a faint glimmer of light from heaven” (Peretti, 1999, ch. 9), “bring some light into this world” (Peretti, 1999, ch. 21)).

Це сакральне значення, де light виступає символом Бога, істини, спасіння (чи лжемесії, лжезнамень тощо). Сюди належить як буквальне «світло з неба», так і метафоричне його значення (з відповідними відтінками значень розрядів правдивого і оманливого).

На нашу думку, варто також зосередитись на релігійно-духовному дискурсі («світло = божественна істина»), оскільки це дасть нам найвідповідніший ключ до трактування образів та сенсу твору через слововжиток. Бачимо, що у деяких випадках авторська точка зору не збігається з точкою зору персонажу. Так, в уривку, де Тревіс знаходиться у пошуках свого життєвого часу, заявляється вказівка на слабкий проблеск світла з висоти, з небес. “Finally, it happened... an answer began to dawn like a faint glimmer of light from heaven” (Peretti, 1999, ch. 9). Коли герой шукає свій шлях у житті, він робить багато спроб, помиляється і знову йде вперед, опиняється у досить сумнівних товариствах, котрі, здається, лише вдають із себе християн чи щиро помиляються у тому, як слід поводитись, у яких слова часом розходяться зі справами, а прагнення отримати якісь надзвичайні дари не підкріплюється хоча б намаганням виконати вимоги свого справжнього Месії. Світло з небес – так бачиться головному герою Тревісу ідея звернутися в організацію Біллі Грема, виступ якого вразив підлітка, щоб продовжити свій шлях у вірі.

Варто також зауважити, що протягом всього твору тримається напруга, оскільки незрозуміло, де знаходяться істинні речі та правда, а де омана. Символіка і відповідний слововжиток, пов'язаний з використанням семантики світла, допомагає читачеві зосередитись на важливих моментах, і водночас свідомо чи підсвідомо будувати свої гіпотези стосовно фейковості чи правдивості, джерела чудес та зцілень.

Інший уривок – частина проповіді проповідника Кайла, у якій він цитує Святе Писання (“As it says in Isaiah, ‘To the law and the testimony! If they do not speak according to this word, it is because there is no light in them!’” (Peretti, 1999, ch. 11) «Як сказано у Книзі Ісаї: „До закону і свідчення! Якщо вони не говорять відповідно до цього слова, то в них немає світла!“») і в кінці якої згадує про сліди від цвяхів на руках Спасителя, які б свідчили про істинність Месії. Цікаво, що такі сліди новоявлений месія представляє, і задача для героїв стає ще більш складною. Їм доводиться звернутись до більш вагомого підтвердження – виносити судження, виходячи з наслідків. У контексті уривку Кайл підкреслює ідею морального та духовного світла: справжнє розуміння та істинна віра асоціюються зі світлом, тоді як помилкові чи обманні авторитети («Лжехристос») позбавлені цього світла. Лексема «світло» (light) тут багаторівнева: 1) дослівне значення: фізичне світло, яке дозволяє бачити; – у тексті Ісаї використовується як метафора видимості істини 2) метафоричне/символічне значення: духовне просвітлення, моральна ясність, здатність розпізнавати істину. Водночас у контексті твору існує контраст із темрявою: темрява символізує неучтво, заблудження, неправду. У цитаті Кайла також використовується образ блискавки (“He was shouting with righteous energy by the time he read, “Do not believe it. For as the lightning comes from the east and flashes to the west, so also will the coming of the Son of Man be.” He made a pretty strong point: Jesus coming to a crummy little wheat town in Eastern Washington didn’t quite measure up to lightning coming from the east and flashing to the west. “Folks,” he said, “the Messiah came once, was born in Bethlehem and grew up in Nazareth, not Missoula, Montana! I believe a false christ has come to Antioch, and I intend to use the Scriptures to make my case.” (Peretti, 1999, ch. 11) «Він уже вигукував із праведною енергією, коли зачитав: «Не вірте цьому. Бо як блискавка виходить зі сходу і видно її аж на захід, так буде й прихід Сина Людського». Він висловив досить переконливу думку: прихід Ісуса до якоїсь захолустної пшеничної місцевості у Східному Вашингтоні аж ніяк не зрівняється з блискавкою, що сяє від сходу до заходу. «Друзі, – сказав він, – Месія вже приходив: народився у Віфлеємі й виріс у Назареті, а не в Місулі, штат Монтана! Я вважаю, що в Антіохії з’явився лжехристос, і маю намір використати Писання, щоб довести це»), яка «йде від сходу до заходу» – потужний візуальний символ світла істини,

що протиставляється локальному, «темному» контексту Антиохії, коли в ній з'явився Лжехристос, і ця темрява поступово згущується. Лінгвістично важливо, що «light» (у перекладі як «світло») зберігає як семантичну метафоричність, так і культурний алюзійний контекст (світло як символ божественного одкровення у біблійній традиції). Таким чином, лексема «світло» у цьому уривку виконує роль ключового семантичного маркера істини та духовного просвітлення, протиставленого «темряві» — уособленню помилковості й оман.

Інше важливе використання цієї лексеми — в одному з ключових моментів твору, коли Тревіс приймає рішення про хід своїх дій та аналіз емоцій в ситуації, коли його коханій жінці загрожує смерть, а його віра переживає перевірку і відновлення, також у зв'язку з розумінням і співчуттям до лжехриста Кантвела. (“I saw nothing unusual—no visions, no angels, no lightning bolts or faces in the sky. The same cruel, crazy world was in full swing outside my windshield: The lights were still flashing, the cops were still running around, and the floodlights were still there, along with the TV cameras.” (Peretti, 1999, ch. 30) «Я не бачив нічого незвичайного — ніяких видінь, ніяких ангелів, ніяких блискавок чи облич у небі. Той самий жорстокий, божевільний світ вирував за моїм лобовим склом: ліхтарі й далі миготіли, копи й далі бігали туди-сюди, прожектори були на місці, як і телекамери»).

Уривок містить кілька уживань слова **light** у різних формах (“**the lights were still flashing**” — маються на увазі поліцейські мигалки, сигнальні вогні; “**the floodlights were still there**” — потужні прожектори, що освітлюють місце події). У даному уривку ця лексема має декілька функцій — денотативну (буквальну), символічну (метафоричну) та контрастивну. У **денотативній функції** лексеми **light** «ліхтарі» (**lights**) та «прожектори» (**floodlights**) є конкретними фізичними об'єктами, які герой бачить крізь лобове скло авто. Вони належать до «реальності» (на відміну від видінь). У символічній функції **light** навіть виражено імпліцитно, на протиположність до прожекторів та ліхтарів у реальному світі — це світло справжнього Месії, якого герой відчуває всередині себе. У біблійно-релігійному дискурсі **світло** часто символізує Божественну присутність, істину, надію. Тут же маємо цікаву напругу: як ми вже зауважували, герой бачить **штучне світло** (сигнальне, технічне), але внутрішньо відчуває **справжнє світло** — присутність Христа. У контрастивній функції світло прожекторів і телекамер протиставляється «темряві» духовних сил, проти яких герой збирався боротися. Це підкреслює ідею: зовнішнє світло не розсіює духовну темряву, на відміну від світла Христової присутності. Водночас саме через повтор «lights» і «floodlights» Перетті створює відчуття іронії: попри те, що все «освітлено» до яскравості телекамерами й прожекторами, справжнє світло — не зовні, а всередині героя.

Для розширення контексту візьмемо ще кілька цікавих часто вживаних лексем, котрі стосуються досліджуваного лексико-семантичного поля.

Аналіз вживання лексеми “**glow**” у романі Перетті *Bizum* також виявляє її різні смислові та функціональні варіанти. Перша з функцій — це фізичне світіння / випромінювання світла (“I could see my underwear glowing through my clothes under the black lights” (Peretti, 1999, ch. 14), “The whole town was cast in a flickering, orange glow.” (Peretti, 1999, ch. 28)) Лексико-семантична роль цієї лексеми полягає на тому, що тут *glow* має пряме фізичне значення випромінювання світла або яскравості. Контекст підкреслює видимість, атмосферність, колірне оформлення сцени. У деяких випадках (лампа, телевизор, чорне світло) *glow* підкреслює м'яке, розсіяне світло, що створює естетичний і емоційний фон події. Ще одна функція — зовнішнє світіння як індикатор діяльності або стану (“Harold ... hold his glowing cigarette.” (Peretti, 1999, ch. 6) Тут *glow* описує фізичний об'єкт (сигарету) і водночас підкреслює атмосферу сцени: темрява, холодний дощ, невидимість людини. Тут слово створює візуальний фокус, привертає увагу читача до деталей і акцентує напруженість або інтригу моменту.

Інше значення — метафоричне світіння / внутрішнє сяйво / позитивна аура (“Adrian glowed. ‘Isn’t that incredible?’” (Peretti, 1999, ch. 18), “...glowing report of what a great worker

Brandon was...” (Peretti, 1999, ch. 27)). Тут glow виступає метафорою позитивного стану, внутрішнього світла або чарівності людини, відображаючи емоційне або моральне сяйво. У випадку “Adrian glowed” йдеться про емоційне піднесення, захоплення, “glowing report” демонструє переносне значення: яскраво позитивну оцінку, схвалення, захоплення. Близьке до цього значення – психологічне або емоційне сяйво (“...hoping I’d made it clear enough that I was saved...that inner glow— and she was beautiful besides.” (Peretti, 1999, ch. 12), “...easy to see the glow in Mrs. Macon’s face every time she looked Brandon’s direction.” (Peretti, 1999, ch. 8)) Glow тут використовується для передачі емоційного стану, тепла, захоплення, прихильності.

Стосовно особливостей морфологічного функціонування цієї лексеми, відмітимо що лексема “glow” в романі виступає як дієслово (*past simple*, *-ing*) та як іменник (*concrete / abstract*). У позиції прикметника використовується *present participle*, перед іменником для опису як фізичних, так і метафоричних об’єктів.

Цікаво звернутися і до аналізу лексеми lamp. З 9 вжитих разів 8 разів вона вживається у прямому денотативному значенні (“I would look for it and find it each night as she rested on her pillow and reached to turn off the lamp. She reached for the lamp to throw, but he slammed the bedroom door and stomped down the hall.” (Peretti, 1999, ch. 20)) Однак один із вжитків, переносний, доволі цікавий. (“She looked at the dozen cans strewn in the cart and mused” (Peretti, 1999, ch. 18), “Blessed is he whose quiver is full of them, for we lack oil and our lamps have gone out.” (Peretti, 1999, ch. 18))

Можна провести паралель із вживанням light. Переносний вжиток *lamp* профанізується, баналізується. Важлива біблійна цитата переноситься у буденний простір. Крім того, вона звучить в устах людей, котрі піддалися омані і не були досить обачними, щоб розпізнати істину. Це свідчить про поверховість сприйняття тексту біблійного, бачення його в світлі щоденних реалій конкретної людини, зведеної до буденного рівня. І хоча в ньому і можна знайти оригінальність, однак у контексті твору такий вжиток підкреслює те, що люди переплутали істинне з оманливим.

У контексті Перетті (“Blessed is he whose quiver is full of them, for we lack oil and our lamps have gone out” (Peretti, 1999, ch. 18)) lamps мають символічне, біблійне значення: «Лампи згасли» = духовна порожнеча, відсутність освітлення, розуміння чи благословення. Цей образ корелює з біблійними метафорами: “Be ready... with your lamps lit” (Лука 12:35) або “Your word is a lamp to guide me a light for my path” (Псалом 119:105). Лексема тут є метафорою духовного стану, переносить сенс фізичного світла на внутрішній стан (розум, віру, душу).

III. ВИСНОВКИ

У ході дослідження лексем світла у романі Ф. Перетті «Візит» було здійснено комплексний аналіз їхніх лексико-семантичних, морфологічних та синтаксичних характеристик. Показано, що ці лексеми виконують багатофункціональну роль у тексті: вони не лише позначають фізичні явища світла, а й набувають символічного значення, формують емоційну атмосферу та підкреслюють морально-етичні та духовні мотиви твору.

Аналіз частотності та контекстів вживання дозволив встановити, що автор використовує морфологічну гнучкість лексем (іменник/дієслово, похідні форми) для підсилення наративної динаміки та варіативності описів. Синтаксичний розгляд засвідчив, що позиційна свобода та колокаційні схеми лексем світла сприяють виразності художнього мовлення та посиленню символічного навантаження.

Перспективи подальших досліджень пов’язані з: порівняльним аналізом лексем світла у творах інших сучасних англomовних авторів; поглибленим когнітивно-семантичним вивченням образу світла як концепту у художній прозі; застосуванням корпусних і

статистичних методів для дослідження колокацій та дискурсивних патернів у великих літературних корпусах.

Отже, результати дослідження свідчать про важливу роль лексем світла у створенні художньої образності та символіки в романі Ф. Перетті, а запропонована методика може слугувати базою для подальших лінгвістичних і міждисциплінарних досліджень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Ещенко, Т. А. *Текстово-антропоцентричний вимір метафори українських поетів 1990-х* : монографія; наук. ред. М. І. Степаненко. Київ : Академвидав, 2018. 352 с.
- Семантичне поле. *Літературознавча енциклопедія* : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 2 : М Я. С. 376–377.
- Шайнер, І. Основні риси лексико-семантичного простору британських художніх прозових текстів на військову тематику початку XXI століття. *Nova filologia*. 2021. С. 270–275. DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2021-83-39>.
- Юлдашева, Л. П. Семантико-стилістичне явище мовної гри в заголовках сучасних творів // *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2016. Вип. 10(3). С. 253–257. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apftp_2016_10\(3\)_48](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apftp_2016_10(3)_48).
- Юлдашева, Л. П. *Структурно-семантичні та прагматичні особливості заголовків художніх творів кінця XX – початку XXI ст.* : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. Черкаси, 2018. 286 с.
- Buk, S. Lexical base as a compressed language model of the world (on material from the Ukrainian language). *Psychology of Language and Communication*. 2009. DOI: <https://doi.org/10.2478/V10057-009-0008-3>.
- Carling, G. The evolution of lexical semantics dynamics, directionality, and the role of metaphor. *Frontiers in Communication*. 2023. Vol. 8. Article 1126249. URL: <https://doi.org/10.3389/fcomm.2023.1126249>.
- Douglas, D. Light as a symbol in many cultures. *The Flatbush Urban Sustainability Quilt*, 2023. URL: https://digitalcommons.liu.edu/community_usquilt_2023/1.
- Ferber, M. Light and darkness // *A Dictionary of Literary Symbols*. Cambridge : CUPress, 2017. P. 121.
- Huang, Y. T. Lexical semantics and irregular inflection. *PMC*. 2010. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC2998337/>.
- Krykoniuk, K. *Morphological regularities and patterns in English word formation* : PhD thesis. Cardiff: Cardiff University, 2021. URL: https://orca.cardiff.ac.uk/id/eprint/147410/1/PhD_Thesis_Kateryna_Krykoniuk%20%5Bfinal%5D.pdf.
- Nir, B. Representations of light in Western culture. *MDPI*. 2022. URL: <https://www.mdpi.com/2313-5778/6/4/85>.
- Pavlyshenko, B. The clustering of author's texts of English fiction in the vector space of semantic fields. *Cybernetics and Information Technologies*. 2012. Vol. 14. DOI: <https://doi.org/10.2478/cait-2014-0030>.
- Peretti, F. E. (1999) *The Visitation*. URL: <https://oceanofpdf.com/genres/horror/pdf-epub-the-visitation-download-56432887896/>.
- Riesgo, G. Light as a symbol. 2025. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-94290-7_2.
- Zavarynska, M., Babelyuk, O. Unusually combined lexemes as means of creating uncertainty in English postmodern short-short stories. *Postmodern Openings*. 2022. Vol. 13, No. 4. P. 346–360. DOI: <https://doi.org/10.18662/po/13.4/521>.

REFERENCES

- Buk, S. (2009). *Lexical base as a compressed language model of the world (on material from the Ukrainian language)*. *Psychology of Language and Communication*. <https://doi.org/10.2478/V10057-009-0008-3>
- Carling, G. (2023). *The evolution of lexical semantics dynamics, directionality, and the role of metaphor*. *Frontiers in Communication*, 8, 1126249. <https://doi.org/10.3389/fcomm.2023.1126249>
- Douglas, D. (2023). *Light as a symbol in many cultures*. *The Flatbush Urban Sustainability Quilt*, 2023 (1). URL: https://digitalcommons.liu.edu/community_usquilt_2023/1
- Ferber, M. (2017). *Light and darkness*. In *A Dictionary of Literary Symbols* (p. 121). Cambridge: Cambridge University Press.
- Huang, Y. T. (2010). *Lexical semantics and irregular inflection*. PMC. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC2998337/>
- Krykoniuk, K. (2021). *Morphological regularities and patterns in English word formation* (PhD thesis). Cardiff University. URL: https://orca.cardiff.ac.uk/id/eprint/147410/1/PhD_Thesis_Kateryna_Krykoniuk%20%5Bfinal%5D.pdf
- Nir, B. (2022). *Representations of light in Western culture*. MDPI. URL: <https://www.mdpi.com/2313-5778/6/4/85>
- Pavlyshenko, B. (2012). *The clustering of author's texts of English fiction in the vector space of semantic fields*. *Cybernetics and Information Technologies*, 14. <https://doi.org/10.2478/cait-2014-0030>
- Peretti, F. E. (1999). *The visitation*. URL: <https://oceanofpdf.com/genres/horror/pdf-epub-the-visitation-download-56432887896/>
- Riesgo, G. (2025). *Light as a symbol*. https://doi.org/10.1007/978-3-031-94290-7_2
- Shainer, I. (2021). *Osnovni rysy leksyko-semantichnoho prostoru brytanskykh khudozhnikh prozovykh tekstiv na viiskovu tematyku pochatku XXI stolittia* [Main features of the lexico-semantic space of British prose texts on military topics of the early 21st century]. *Nova filolohiia*, 83, 270–275. <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2021-83-39>
- Yeshchenko, T. A. (2018). *Tekstovo-antropotsentrychnyi vymir metafory ukrainskykh poetiv 1990-kh* [Text and anthropocentric dimension of metaphor in Ukrainian poets of the 1990s]. Kyiv: Akademvydav.
- Yuldasheva, L. P. (2016). *Semantyko-stylistychnye yavlyshche movnoi hry v zaholovkakh suchasnykh tvoriv* [The semantic-stylistic phenomenon of language play in the titles of modern works]. *Aktualni problemy filolohii ta perekladnavstva*, 10(3), 253–257. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apftp_2016_10\(3\)_48](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apftp_2016_10(3)_48)
- Yuldasheva, L. P. (2018). *Strukturno-semantichni ta prahmatichni osoblyvosti zaholovkiv khudozhnikh tvoriv kintsia XX – pochatku XXI st.* [Structural-semantic and pragmatic features of titles of literary works of the late 20th – early 21st centuries] (PhD dissertation). Cherkasy National University named after Bohdan Khmelnytskyi, Cherkasy.
- Zavarynska, M., & Babelyuk, O. (2022). *Unusually combined lexemes as means of creating uncertainty in English postmodern short-short stories*. *Postmodern Openings*, 13(4), 346–360. <https://doi.org/10.18662/po/13.4/521>
- Kovaliv, Yu. I. (2007). *Semantichne pole* [Semantic field]. In *Literaturoznavcha entsyklopediia* (Vol. 2, pp. 376–377). Kyiv: VTs

Отримано: 26 вересня 2025 р.

Прорецензовано: 12 жовтня 2025 р.

Прийнято до друку: 25 жовтня 2025 р.